

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Amatores mortui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A propter silentium aptissima. Unde illud, plus olei, quam vini quosdam absumpsisse, qua de causa Poeta noctem *ἡσπυλιώ*, à meditationis promptitudine vocitant. Epicharmi dictum est, si quid scitu dignum quæras, nocte meditandum : & ut semel dicam, nihil ad studia nocte commodius incongruum lucubrationis solum est lucerna, cum præcipue frequens Ægyptiorum mos fuerit, per instrumenta sapiens eorum usum significare.

Plat. in Symposia. Deca. 7. Addit ad hæc apud Lacedæmonios fuisse *ὑπερβατόν* ἢ *σὺδλογον*, nocturnam conventum *ἄριστον*. Et Maro Georg. 3. Urlique videndo fixmina. En. lib. 4. Ibidem. Amor cum facibus & alis cur.

DE FACIBUS. CAP. XXI.

A ddemus lucernæ faces, utpote quæ in eundem cum lucerna veniant usum: nam & Cicero aliquid se ad ligneum lychnum non sine delectatione scripsisse profitetur.

AMOR. CAP. XXII.

Ægyptii sacerdotes, qui odium per aquas intelligebant, sub hoc tamen nomine mare ipsum accipientes, per ignem amorem exprimi voluerunt, ideoque faces passim Cupidini dedicarunt, notum enim illud de amore captis, uri eos intimis medullis. Et apud Maronem: *Regina cæco carpitur igni*. Alibi: *Est mollis flamma medullas*. Atque eadem: *Uratur infelix Dido: Ardet amans Dido*. Cyrus apud Xenophontem, ignem ait urere homines, qui eum tangant: amorem vero non præsentem, verum etiam longe absentes inflammare. Meritoque Porcius Licinius dixit hominem ob amorem non esse ignitum, sed ipsum ignem, cum ait: *Queritis ignem? ite huc: queritis? ignis homo est*. Vulgatum & Ifidori dictum authoris Græci de amore loquētis, ea de causa cum facibus & alis amorem pingi solitum, quod nonnunquam cupiditate impatientius exurat, nonnunquam vero præfatiate abvolet. Nam & Propertius alas illi in hujusmodi usum, traditas arbitratur, ut ejus ostendat instabilitatem, dicens:

Idem non frustra ventosus addidit alas,
Fecit & humano corde volare Deum.
Scilicet æterna quoniam jactamur in unda,
Nostraque nos ullis permanet aura locis.

Sed cum amorem firmissimam in se uno tantum posuisse sedem indicare velit, ita subjungit:

Sed certe pennas perdidit ille suas.
Evolat is nostro quoniam de pectore nusquam,
Assiduus, meo sanguine bella gerit.

In Opera.

Sed quod ad faces pertinet, Hesiodus cum terram, aquam & aerem genitos posuisset, quarto loco amorem genitum subjecit, per quem interpretes hieroglyphice igneum elementum intelligunt.

AMOR MUTUUS. CAP. XXIII.

D uæ faces vinculo confrixtæ divaricatæque, nimirum indicia sunt amoris mutui, quæ Græci *ἀντιγέστα* dixerunt, uti *ἀντιγέστον πύλον Φημοσ* Homerus. Finguntur vero hæ accensa parte sursum versus erecta.

AMATORES MORTUI. CAP. XXIV.

Quæ si pingantur inversæ, amatorum funera indicant, ut in Elegia, qua Tibulli mortem deflet, Naso legere est.

Ecce puer Veneris fert eversumque pharetram,
Et fractos arcus, & sine luce faces.

Sed rem Ægyptiacam, qua ratione quis evasisse de amoris ergastulis indicare possit, in Erycinæ Veneris templo sculptam, idem admonuit n. de Amoris remedio:

Est prope Collinam templum venerabile portam
Imposuit templo nomina celsus Eryx.
Est illic lethæus amor, qui pectora sanat,
Inq. suas gelidam lampadas addit aquam.
Illis & juvenes votis obliviosa poscunt,
Et si qua est duro capti puella viro.

Erycinæ vero Veneris templum non tantum loco hoc ad Erycis filii memoriam respicere videtur, quam

quam verum tacite innuit Græci nominis significatum, hoc est, asserticis, quippe ab ἔργα & ἔργα
μα, assero, libero, defendo: unde ἔργα, munitio, propugnaculum. Inde etiam Eryci epibethum
cellus, quod editioribus locis arces olim fieri solita.

NUPTIÆ. CAP. XXV.

Romano-
rum nuptiis.

ERat & nuptiarum index fax illa, quam prætextatus puer apud Romanos patrimusque
præferbat, duobus aliis ejusdem ordinis & conditionis nuptam deducentibus. Nocti autem
prima aut secunda hora ducere mos erat, ominis causa: quod ita optima ac fecundissima eventura
sibi proponebant: quod nonnulli tradunt in honorem Cereris institutum. In hoc autem sacro et
superstitio accesserat, ut fax ea ab utriusque amicis raperetur, perfuncto munere, quod ea inceserat
religio, ne aut uxor eam sub lecto viri ea nocte poneret, aut vir in sepulcro comburendam curaret:
siquidem utroque mors propinqua alterutrius captari putabatur: Addemus, tametsi παρ ἔργον, in-
stitutum apud Romanos fuisse, ut virgo, cum ad virum trahebatur, de matris gremio, aut alterius,
quæ proxima necessitudine esset, rapi simularetur: eo scilicet omine, quod ea res feliciter Romulo
cessisset. Hinc illa apud Catullum:

Hesperè, qui calo lucet crudelior ignis,
Qui natam possis complexu avellere matris,
Complexu matris retinentem avellere natam.
Et juveni ardenti castam donare puellam:
Quid faciant hostes capta crudelius urbe?

Græcorum
mos in nu-
ptiis.

Sed ut ad faciem revertamur, apud Græcos ad id ministerii ancillæ adhibebantur, ut cernere est in
Herculis Scuto apud Hesiodum: opus enim id antiqui illius esse Apollonius & Stesichorus agno-
scunt. Ibi novam nuptam plastro vectam videas:

Euripides
in Troadi-
bus id tri-
buit Vul-
cano.

Ἦλθε δ' ἀπ' αἰθορῶν δαίδων σέλας εἰλυφάζε χερσὶν ἐνὶ θυμῶν.
Ardentes late spargebant lumina tædæ, Quas manibus famula gestabat.

Ἡ Ζαῖσε
δαδ' ὄχρεῖς
μὲν ἐν
γάμοις
βροτῶν
σα εἴη, ἢ
νυπτιῶν
μολταλῶν
Vulcanus
fersi faces.
Æneid. 1.

Quamquam moris etiam invenio apud Græcos fuisse, ut mater nuptiales eas faces prætenderet,
unde apud Euripidem:

Ἐγὼ δ' ἔπει σοὶ πύρεθ' ἀνήψα Φαῖς
Νόμιμον ἐν γάμοις, ὡς πέπυ' μητρὶ μακαρία.
Atqui nec ignis prætulit lumentibi,
Nempe ut beatam in nuptiis leges monent.
Decere matrem,

Aneas apud Virgilium cum se maritali conjugio devinctum abnegaret, ait:
Nec conjugis unquam prætendi tædæ.

CERES. CAP. XXVI.

Æneid. 1.

ET etiam Cereris gestamen fax, in ejus enim manu alicubi cernitur, quam ajunt ab ea incensam
in Ætna, cum filiam perquirere instituisset.

ILITHYIA. CAP. XXVII.

Quinetiam Ilithyæ hieroglyphicum est, cum face in una manu, altera passa & exporrecta, d
capite ad pedes tenuissimo panno contextum, prout apud Æginenses fuisse Pausanias memi-
nit. Fax vero illa, vel partum, ob dolorem ignis violentiæ assimilari ostendit: vel lucis illius quam
nascens indispiscimur indicium est. Exporrecta discapedinataque manus eo significato ponitur
quod solvi gravidam partu dicimus. Amictus per se patet.

DE THURIBULO ET PHIALA.

CAP. XXVIII.

Quoniam vero multa super Urna prius & Phiala dicta fuerunt, contrariaque his addita Lucerna,
& Faces, consentaneum est visum, ut quid utrumque simul junctum significet, videamus.
Proposita autem sunt pro hieroglyphico Thuribulum & Phiala.

DISCOR-